

Література

1. Пояснювальна записка до проєкту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України з процедур банкрутства» від 19.11.2020 № 4409. Міністерство юстиції України. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/GI03733A?an=15> (дата звернення: 25.04.2024).
2. Поляков Р.Б. Сутність відносин банкрутства (неплатоспроможності). *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2023. № 2. С. 63-73. URL: http://apnl.dnu.in.ua/2_2023/10.pdf (дата звернення: 27.04.2024)
3. Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січ. 2003 р. № 435-IV. Дата оновлення: 27 квіт. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 27.04.2024).
4. Кодекс України з процедур банкрутства: Закон України від 18 жовт. 2018 р. № 2597-VIII. Дата оновлення: 08 бер. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19> (дата звернення: 25.04.2024).
5. Цветкова К. Нововведення у процедурі банкрутства: що змінилося у 2023 році. URL: <https://golaw.ua/ua/insights/publication/novovvedennya-u-proceduri-bankrutstva-shho-zminilos-u-2023-rocz/#rozshirene-kolo-osib-shhodyakih-mozhlive-zastosuvannya-subsidiarnoyi>. (дата звернення: 27.04.2024).
6. Жуков С.В. Проблемні питання визнання недійсними правочинів боржника у справі про банкрутство. URL: <https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/2900b525-dfb2-4717-84ce-2b844dff1d69/content> (дата звернення: 25.04.2024).

УДК 347.822 (043.2)

Поліщук І.В., старший викладач,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна,
Гончар В.О., здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний транспортний університет, м. Київ, Україна

ДОГОВІРНЕ РЕГУЛЮВАННЯ НАЗЕМНОГО ОБСЛУГОВУВАННЯ ПАСАЖИРІВ В АЕРОПОРТАХ

В сучасних умовах розвитку ринку повітряних перевезень пасажирів регулярність, якість та швидкість польотів і обслуговування виступають основними чинниками комерційного успіху авіакомпаній та аеропортів. Для авіакомпаній в умовах гострої конкурентної боротьби особливо актуальною постає проблема якості наданих аеропортових послуг, що стосуються наземного обслуговування за мінімізації матеріальних і фінансових ресурсів. Чи не основним постачальником послуг для авіакомпанії є аеропорт, оскільки аеропорт несе відповідальність в районі аеродрому, а авіакомпанія відповідає перед пасажирами, у тому числі за безпеку та якість послуг [1, с. 7].

Авіакомпанії в ході своєї діяльності для організації повітряних перевезень укладають велику кількість договорів з іншими авіатранспортними організаціями, аеропортами, туристичними агентами тощо. Але чи не найбільшу групу становлять договори авіакомпаній з тими організаціями, що надають послуги з наземного обслуговування в аеропортах. В загальному розумінні Повітряний кодекс України визначає, що «наземне обслуговування – це послуги з обслуговування повітряних суден, екіпажу, пасажирів, багажу, вантажу, пошти, що надаються користувачам аеропорту на території аеропорту (аеродрому) або за його межами» [2, с. 1]. Стаття 77 Повітряного кодексу України має назву «Класифікація послуг з наземного обслуговування за їх видами, умови надання доступу до об'єктів та інфраструктури аеропорту, порядок взаємодії суб'єктів наземного обслуговування та обмеження щодо провадження такої діяльності визначаються авіаційними правилами України», а «суб'єкти авіаційної діяльності, які надають послуги з наземного обслуговування провадять свою діяльність на території аеропорту та аеродрому на підставі відповідного сертифікату, а також договору, укладеного з експлуатантом аеропорту (аеродрому)» [2].

Серед видів аеропортової діяльності, що підлягають обов'язковій державній сертифікації, передбачених в додатку 1 до Правил сертифікації аеропортів, визначено і «Забезпечення обслуговування пасажирів та багажу» – діяльність, яка забезпечує реєстрацію та оформлення пасажирів, багажу на авіарейс та їх обслуговування в терміналах аеропорту:

- реєстрацію пасажирів та оформлення багажу – діяльність, яка забезпечує реєстрацію пасажирів та оформлення багажу на авіарейс, забезпечує видачу кожному пасажиров посадкового талону, наявність на багажу багажної ідентифікаційної бирки, перевірку відповідних документів у пасажирів;

- обслуговування пасажирів на приліт/виліт – діяльність, яка забезпечує обслуговування усіх категорій пасажирів та їх багажу в терміналі аеропорту на виліт, приліт, в тому числі транзитних/трансферних пасажирів, обслуговування втраченого багажу, знайденого та пошкодженого багажу [3].

Основоположним документом, який узгодив в світовій цивільній авіації правила і процедури наземного обслуговування є Стандартний договір наземного обслуговування (Standard Ground Handling Agreement/SGHA) ІАТА, який включили до Керівництва ІАТА з наземного обслуговування в аеропортах (АНМ). Стандартний договір з наземного обслуговування укладається авіакомпанією з аеропортом, хендлінговою компанією, агентом обслуговуючої компанії, що надають наземне обслуговування в аеропорту. Такий договір містить переліки обов'язкового (стандартного) обслуговування та обслуговування, яке

може бути надано додатково на прохання авіакомпанії та за окрему плату, передбачає тверді ставки за надане обслуговування залежно від типу обслуговуваних повітряних суден, часу та характеру обслуговування, визначає порядок розрахунків та вирішення спорів. Стандартний договір передбачає можливість використання під час обслуговування субагентів та персоналу авіакомпанії.

Безпосередні правовідносини з аеропортового обслуговування між конкретним аеропортом та конкретною авіакомпанією встановлюється шляхом укладання сторонами відповідного договору в формі додатку «В» до Стандартної угоди ІАТА з наземного обслуговування, в якому сторони домовляються про суттєві умови наземного обслуговування та роблять застереження про те, в якому обсязі вони визнають та виконують умови, визначені Стандартною угодою та додатком «А» до неї. В додатку «В» сторони мають можливість розширити, змінити або відмінити те чи інше положення Стандартної угоди та додатку «А» [4, с. 76].

Отже, організація та вдосконалення якості наземного обслуговування в цілому та процесу кожної його послуги з обслуговування пасажирів має забезпечуватися в аеропорту відповідними умовами договорів з наземного обслуговування, укладених відповідно до інструментарію міжнародно-правового регулювання, стандартів та керівництв ІКАО, ІАТА, директив ЄС, а також положень національного законодавства.

Література

1. Побережна Ю.Г. Удосконалення технології функціонування наземних служб для забезпечення безвідмовної роботи аеропорту/аеродрому. Київ: НАУ. 2022. 99 с.
2. Повітряний кодекс України від 19.05.2011 р. (в ред. від 1.01.2024 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17#Text>.
3. Правила сертифікації аеропортів, затверджені наказом Державної служби з нагляду за забезпеченням безпеки авіації від 13.06.2006 р. № 407. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0740-06#Text>.
4. Радчук О.П. Питання регулювання окремих договорів, що укладаються авіатранспортними організаціями. Електронний репозитарій ДВНЗ «УжНУ». 2020. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/35654/192.pdf>.